

Forholdsregler ved mangel på blodplader

Patientinformation

Hvad er blodplader?

Blodplader (trombocytter) er de mindste blodceller i blodbanen. De produceres i knoglemarven og opholder sig herefter en uge i blodbanen, hvor de udfører deres funktion.

Blodpladerne indgår i et samspil med blodkar og blodets størkningssystem (koagulationssystemet) og medvirker til at standse blødninger.

Normalt er der over 150 milliarder blodplader pr. liter blod. Er der under 20 - 40 milliarder pr. liter opstår risiko for blødninger.

Hvis blodpladerne er defekte på grund af sygdom eller som følge af bestemte medikamenter, kan blødning optræde ved højere blodpladetal.

Blodplademangel kan optræde ved mange blodsygdomme og som komplikation til medicinsk behandling med cellehæmmende stoffer (kemoterapi).

Hvordan konstateres blodplademangel?

Blødning forårsaget af blodplademangel viser sig især ved optræden af knappenålshovedstore lyserøde prikker i huden (petekkier), især på benene og på steder, hvor tøjet strammer. Prikkerne bliver i de følgende dage mørkere og kan eventuelt ses i længere tid.

Tilsvarende prikker kan ses i slimhinder. Større blodsamlinger under huden viser sig som blå mærker. Mangel på blodplader kan også give anledning til f.eks. næseblødning eller tandkødsblødning.

Endvidere kan der optræde blødning i mavetarmkanalen, hvorved afføringen kan blive sort eller blodig. Der kan tillige komme blod i urinen eller blødning fra skeden.

Større blødninger medfører symptomer på blodmangel (træthed, åndenød, hjertebanken, svimmelhed).

Hvordan skal du forholde dig?

Opdager du nogen form for blødning, bør du straks søge læge.

Hvis det sker på sygehuset, skal du sige det til sygeplejersken eller lægen.

Sker det udenfor sygehuset, skal du ringe til afdelingen. I dagtimerne til sekretæren, der står på mødekortet, og udenfor dagtimerne til vagthavende læge, hæmatologisk afdeling L.

Hvad kan du selv gøre?

Hvad kan du gøre for at forebygge blødning ved blodmangel?

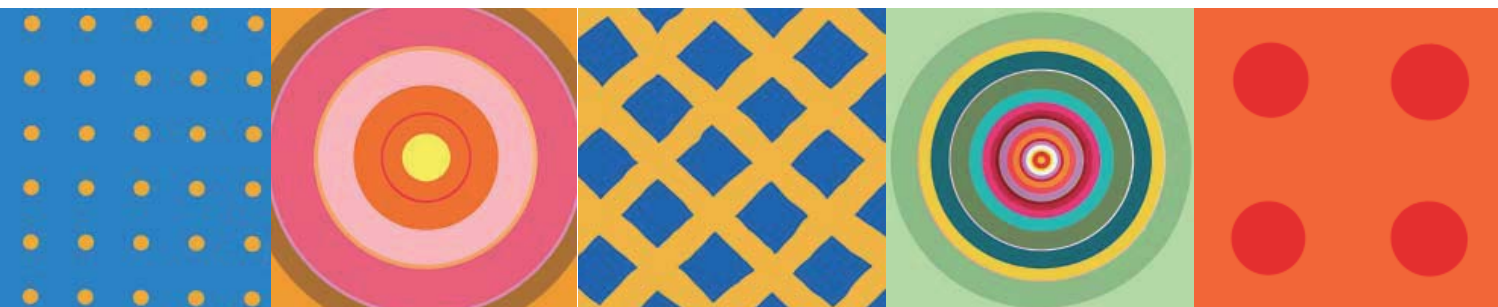
- Brug en ekstra blød tandbørste. Bløder tandkødet alligevel, bør du udelukkende gurgle mund i danskvand eller skylle mund med klorhexidin mundskyllevæske
- Undgå meget hård føde, f.eks. knækbrød og rå æbler, og meget varm føde
- Vær varsom med næsepudsning og lignende

- Ved barbering bør du kun bruge el-shaver
- Klip ikke neglene for tæt, rens ikke for voldsomt
- Undgå pludselige bevægelser så du undgår slag og stød eller falder
- Brug afføringsmiddel, hvis afføringen er træg
- Kombinationen af lavt blodpladetal og selv små mængder alkohol (f.eks. en pilsner) har vist sig at kunne være uheldig. Du bør derfor ikke indtage alkoholholdige drikke
- Magnyl, albyl og lignende lægemidler med acetylsalisylsyre nedsætter blodpladernes funktion og må derfor frarådes. Det samme gælder visse præparater mod gigt. I stedet kan du anvende lægemidler med paracetamol
- Undgå temperaturmåling i endetarmen, brug i stedet mundtermometer

Hvordan behandles blodplademangel?

Behandlingen afhænger helt af årsagen til manglen.

Blodplademangel behandles medicinsk med forskellige lægemidler. Desuden anvendes, afhængig af situationen, forebyggelse eller behandling af blødning med blodpladetransfusion.

**Herlev
Hospital**

Herlev Hospital
Herlev Ringvej 75
DK-2730 Herlev

Telefon: 4488 4488
www.herlevhosp.dk